

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Giltig från: 2026-02-10

Innehållsansvar: Jerker Nilson, (jern1), Chefläkare

Giltig till: 2028-02-10

Granskad av: Jerker Nilson, (jern1), Chefläkare

Godkänd av: Jerker Nilson, (jern1), Chefläkare

Läkemedel utan förmån, hantering på SÄS

Sammanfattning

Omställning i vården innebär ett ökat behov av att förskriva läkemedel på recept som är utanför förmånen. För dessa läkemedel råder fri prissättning och kan uppgå till orimligt höga kostnader för enskild patient. Det kan också vara problem med distribution och kassation av läkemedel utifrån den regionala medicinska riktlinjen ”[Läkemedel vid besök på vårdinrättning](#)” [1].

Förändringar sedan föregående version

Uppdatering av hänvisningar/länkar till regionala dokument/källor.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Förändringar sedan föregående version	1
Bakgrund.....	1 2
Förutsättningar	2
Genomförande	3
Uppföljning	3
Dokumentinformation.....	4
Referens- och länkförteckning.....	4

Bakgrund

Omställning i vården innebär att patienter vårdas i hemmet med läkemedel som tidigare endast använts till inneliggande patienter [2].

Läkemedel som används till inneliggande patienter, s.k. rekvisitionsläkemedel, kan regionerna upphandla och köpa in till avtalspriser. Läkemedel som används inom öppenvård och förskrivs på recept, brukar läkemedelsföretagen ansöka om subvention och

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) beslutar om det ska rabatteras, d.v.s. ingå i högkostnadsskyddet och i förmånen, och vilket nationellt pris som ska gälla.

På [Vårdgivarwebben under rubrik Vårdriktlinjer/Läkemedel](#) [3] finns kriterier att följa:

[”Kriterier för undantagshantering av läkemedel som inte omfattas av läkemedelsförmånen”](#) [4] samt [Hantering av beviljad undantagshantering för läkemedel till utomlänspatient \(Västra Götalandsregionen och Region Halland\)](#) [5].

Enligt regional medicinsk riktlinje [”Läkemedel vid besök på vårdinrättning”](#) [1] är sjukhuset ålagt att förse patienten kostnadsfritt med läkemedel inför undersökning. Det kan finnas risk för stora kassationskostnader samt skapa praktiska problem i samband med distributionen. Då kan ett alternativ vara att utfärda ett recept **utan förmån**.

Denna riktlinje beskriver hur SÄS hanterar förskrivning av läkemedel utan förmån.

Förutsättningar

1. För patient som har behov av läkemedel som inte omfattas av läkemedelsförmånen
 - Förskrivande läkare ska arbeta på SÄS
 - Uteslut att det finns det medicinsk likvärdigt läkemedel inom förmån.
 - Uteslut att det finns möjlighet till byte av beredningsform eller administrationssätt.

När ovanstående möjligheter är utredda kan ansvarig läkare besluta att förskriva läkemedel som är utan förmån på recept, och kostnadsansvaret blir på förskrivande enhet. Journaldokumentationen är det utfärdade e-receptet.
2. För patient som ska ha ett läkemedel kostnadsfritt innan en planerad undersökning/åtgärd på SÄS. Flertalet av läkemedlen ingår normalt inom förmån. För att patienten ska få detta kostnadsfritt, gör följande:
 - Använd den av verksamheten upprättade ordinationsmallen där det framgår att behandlingen är kostnadsfri för patienten och att verksamheten ska faktureras. Mallen ska innehålla SÄS kundnummer hos nedan angivna apotekskedjor så att uthämtning kan göras oberoende av apotek.

Genomförande

På receptet ska följande text skrivas: ”Debiteras kund nr XXXXXX”, se nedan.

SÄS har kundnummer på följande öppenvårdsapotek, välj mellan:

Apoteket AB (kundnummer 50729547)

Apoteksgruppen (kundnummer 13243)

Apoteket hjärtat (kundnummer 9717549)

Kronans apotek (kundnummer 9074139)

Informera eventuellt patienten om vilken apotekskedja som är vald och att apoteket eventuellt inte har läkemedlet i lager (särskilt dyra läkemedlen utanför förmånen), utan måste beställas hem.

Öppenvårdsapoteket kommer att fakturera receptet mot ekonomiservice SÄS. På fakturan framgår förskrivande läkares arbetsplatskod, så att kostnaden därefter kan läggas mot rätt ansvarsnummer. Ekonomiservice, SÄS, konterar på konto 5615 där rekvisitionsläkemedel bokförs.

Uppföljning

Eftersom detta är receptläkemedel som bokförs som rekvisitionsläkemedel, saknas i regel budgetering för utfallet; verksamheten behöver därför ha särskild uppföljning på denna typ av läkemedelskostnader.

Dokumentinformation

För innehållet svarar

Läkemedelsutskottet, SÄS

Remissinstanser

-

Fastställt av

Jerker Nilson, chefläkare, SÄS

Nyckelord

Läkemedelsförmån, apotek, receptförskrivning, förskrivning, rekvisition, läkemedelskostnader, ekonomi, debitering

Referens- och länkförteckning

1. Läkemedel vid besök på vårdinrättning. Regional medicinsk riktlinje, Västra Götalandsregionen
<https://hittadokument.vgregion.se/regionovergripande>
2. Om vårdens förändring. Information på vårdgivarwebben VGR
<https://www.vgregion.se/halsa-och-varld/vardgivarwebben/wardskiftet/om-varldens-forandring>
3. Regionsubventioner. Information på vårdgivarwebben VGR under rubrik *Vårdriktlinjer/Läkemedel/Regionsubventioner*
www.vgregion.se/halsa-och-varld/vardgivarwebben/vardriktlinjer/lakemedel/landstingssubventioner
4. Kriterier för undantagshantering av läkemedel som inte omfattas av läkemedelsförmånen. Västra Götalandsregionen. Bilaga till tjänsteutlåtande Undantagshantering av läkemedel som inte omfattas av läkemedelsförmånen (dnr HS 2020-00227)
<https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/osn12114-489285722-10/native/Kriterier%20f%c3%b6r%20undantagshantering%20av%20%c3%a4kemedel%20som%20inte%20omfattas%20av%20%c3%a4kemedelsf%c3%b6rm%c3%a5nen.pdf>
5. Hantering av beviljad undantagshantering för läkemedel till utomlänspatient. Gemensam rutin för Västra Götalandsregionen och Region Halland.
<https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/osn12114-489285722-18/native/Hantering%20av%20beviljad%20undantagshantering%20f%c3%b6r%20%c3%a4kemedel%20till%20utoml%c3%a4nspatient.pdf>

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Granskad av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9642-738863596-116

Version: 7.0

Giltig från: 2026-02-10

Giltig till: 2028-02-10